

POSUDEK RECENZENTA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Autorka: Simona ŠILHÁNOVÁ

Aprobace: český jazyk a literatura se zaměřením na vzdělávání,
společenské vědy se zaměřením na vzdělávání

Akad. rok: 2014/2015

Název BP: Sběr a výměna v dětském kolektivu

Vedoucí práce: Mgr. Markéta Levínská, Ph.D. et Ph.D.

---

1. Koncepce práce

Posuzovaná závěrečná práce je vyvážená po stránce přibližované teorie a navazujícího empirického šetření. Předmětem autorčina zájmu bylo **téma dětských zálib v období mladšího školního věku**, jmenovitě pak zájem o sběratelství a procedury výměny a směňování“ atributů sběratelství mezi vrstevníky.

Již samo téma upoutá, protože jde o **netradiční pohled** do života „náctiletých“ děti a rozhodně nepatří k těm oblastem, o nichž by se pedagogická literatura mohutně a pravidelně rozepisovala. Bez ohledu na oporu v citacích uvádím tradovaný postoj, že současné děti (a dospívající) mají tendence k pasivitě, a to jak ve fyzickém (tělesném) slova smyslu, tak i mentálním. Právě sběratelství může být jednou z cest, jak zaujmout, jak se zajímat o techniku, historii, přírodu... a v nejlepším slova smyslu se sebevzdělávat. Mám na mysli především to sběratelství, které může mít v sobě uschované tyto hodnoty. Sběratelství a výměna jsou ale také komunikačním dějem, který má v sobě mnoho sociálních informací. Jejich poznáváním poznáváme osobnost mladého člověka a máme možnost dotvořit si o něm celistvější představu.

Z tohoto úhlu pohledu byla **volba tématu závěrečné práce vhodná a společensky potřebná a velmi zajímavá.**

Po vnější stránce je text členěn do dvou velkých celků (teorie a empirie) a ty se pak ještě dále vnitřně člení na kapitoly a podkapitoly. Čtenáře upoutá, že úvodní a závěrečná kapitola jakoby nepatřily nikam, protože nejsou číslované. Přípomínku mohou mít také **k formulaci cílů** závěrečné práce; nacházejí dobře utajené v úvodu a jsou tak obecné, že není možné posoudit míru jejich skutečného naplnění. Bibliografické prameny tvoří 12 titulů, což postačuje, nicméně chybí některé práce, např. z oblasti výzkumné metodologie.

2. Teoretická východiska

Strukturu práce považuji za **velmi logickou a návaznou**. Těžiště se otáčí okolo tří tematických celků: S. Šilhánová nejprve pojednává *charakteristice mladšího školního věku*, zaměřuje se na ontogenetické zvláštnosti dětské fyziologie a dětského myšlení. Druhá část je *sociálně zaměřená* a všímá si vztahu mezi emočním a sociálním vývojem dítěte a těmi výchovnými a sociálními prostředími, se kterými dítě přichází každodenně do kontaktu. Za velmi zajímavé čtení považuji

pasáže 1.2.5 a 1.2.6 o rolovém postavení dítěte, resp., vztahu k vrstevníkům a autoritám.

Poslední součástí teoretického základu tvoří **poznatky o zájmech v období mladšího školního věku**. Očekávaně autorka věnuje pozornost hrovým aktivitám a následně i sběratelství jako součásti života dětí této věkové skupiny.

Jedinou poznámka této části textu: postrádám přechod mezi teoretickou a empirickou částí závěrečné práce. To ovšem neubralo na přesvědčení, že **autorka prokázala, že umí pracovat s odbornou literaturou a má potřebné kompilační dovednosti**.

3. Praktická část práce

Empirická část práce je opět strukturou **velmi dobře koncipovaná**. Čtenář se dozvídá o *základním proměnných výzkumné činnosti*: ví o cílech, použitém respondentském vzorku, má poznatky o místě šetření a ví o časové následnosti sběru a zpracování dat. Zcela nejzajímavější jsou poznatky o použité metodologii, která byla **kvalitativní** (v duchu životního zaměření vedoucí práce). Kromě očekávaného pozorování a polostrukturovaných rozhovorů S. Šilhánová použila k analýze také výtvarné práce dětí, kterými vyjadřovaly své zkušenosti a představy se sběratelstvím. Chválím onu rozmanitost zdrojů poznatků a schopnost řešitelky se orientovat v metodách a hlavně je prakticky využít ve výzkumné praxi.

Výsledková část empirického šetření pak vypovídá o rozdílech mezi sběratelstvím chlapců a dívek, o množině všeho, co do sběratelství podle respondentů patří, o důležitých procedurách třídění sbírek, selekci podle kritérií a pravidlech směny.

Očekávaným, ale výzkumně ověřeným faktem je, že sběratelství u této skupiny dětí má impulzivní a krátkodobý charakter a je podřízeno módním vlnám, které přinášejí média (filmy, počítačové hry, knihy atd.)

Mám jedinou připomínku k závěrečné kapitole. Autorka v ní hovoří mimo jiné o výzkumných hypotézách, ale v metodologické části hypotézy (zaplat pánbůh) nejsou.

Opět nechci touto dílčí poznámkou snižovat jinak velmi pěknou druhou polovinu bakalářské práce, její strukturu, výsledky i komentáře.

4. Inspirace - otázky k obhajobě

Doporučuji, aby se autorka při obhajobě BP vyjádřila k otázkám:

- Můžeme – s opřením se o validní literaturu – vyslovit teoretický předpoklad, že dítě, které úspěšně zvládá vývojovou integraci ve škole a školním prostředí (s. 17) má větší potenciál se zabývat sběratelstvím s vrstevníky?
- Jaké je pojetí tzv. hypotéz ve výzkumech, které jsou jednoznačně (nebo převážně) založeny na kvalitativní metodologii?

5. Závěr - shrnutí

Hodnocenou bakalářskou práci považuji za seriózní vysokoškolský produkt. Konstatuji, že splňuje nároky na práce tohoto druhu a proto ji

navrhuji klasifikovat..... (1)

Hradec Králové 21/05/2015

Doc. PhDr. T. Svatoš, Ph.D.,
Katedra pedagogiky a psychologie
Pedagogické fakulty UHK

B